

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי כ"ג סיון תשע"ט | דף היומי בבלי: ערכין ו.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן שפ"ח עד תחילת סימן ש"צ.
מוסר: חפץ חיים כלל ה' אות ג' עד אות ה'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'

שמעתי את רבינו אומר בקול: "מה גוי עושה כאן?" | הוא גאון, אבל החליט להיות עובד ניקיון | 1665

על דא ועל הא

המנכ"ל הסתיר בקושי את התפעלותו ואמר לצעיר בקול מאופק: "אני מוכן לתת לך משרד גדול עם צוות עובדים..." פניו של הצעיר נפלו. "לא, תודה. אני רוצה לעבוד בתור מנקה או תחזוקן!"

"בעל החברה אינו מרפה. הוא מזכיר לנו שוב ושוב כי אנו ראויים לתפקיד גדול וחשוב, וככל שנקדים להבין זאת, ייטב"

עבודה בתור מנקה, או תחזוקן!"

בעל החברה לא האמין למשמע אזניו. כמעט עמד לזרוק את הטיפש מכל המדרגות, אך במחשבה שניה החליט כי מוטב לו לתת לבחור את מבוקשו, אולי ביום מן הימים יתפכח ויטול עליו את התפקיד.

עברו חודשים. הצעיר עשה את עבודת הניקיון נאמנה, קיבל את משכורתו הצנועה, ולא שת לבו לכל ההצעות הנדיבות שהיה בעל הבית מעלה בפניו מפעם לפעם.

נוכח שלוותו של הצעיר, החליט בעל החברה כי עליו להאיץ את תהליך ההבשלה של העובד המוזר. בו ביום הטיל עליו לנדוד לסניף מרוחק של החברה כדי לשחרר סתימה במערכת האינסטלציה, לנקות גרם מדרגות בבניין בן עשר קומות, ולקראת ערב לגזום את עצי הנוי שבגינתו הפרטית. הצעיר עבד כמטורף מבוקר ועד ערב, וקרא תחת עומס העבודות.

לאחר כשבועיים הוא נכנס בראש מורכן למשרדו של בעל החברה, ובקול שבור שאל: "המשרד, המשרד שדיברת עליו, עוד קיים? אפשר להכנס אליו?"

לפנינו מכתב רווי תמימות ואמונה בהקב"ה. הרי הוא לפניכם ככתבו וכלשונו.

שלום רב. אני, בעל תשובה מתל-אביב, שולח לכם את הסיפור הבא:

ביום בהיר דפק צעיר ביישן על דלת משרדו של מנכ"ל חברת ענק, פתח בדברי נימוס וסיפר בקול שקט כי הוא מחפש עבודה. "מלא בטופס זה את קורות חיך ואת רמת השכלתך, ואז אראה מה קורה", השיב המנכ"ל.

לאחר מספר דקות הצעיר השיב את הטופס הממולא. בעל החברה עיין בו ולא האמין למראה עיניו. מולו יושב גאון! השכלה גבוהה, כישורים מגוונים ורב צדדיים. גם הכתב המסולסל והנאה העיד כי בעליו בחור פיקח ומוכשר.

בקושי רב הסתיר בעל החברה את התפעלותו, ופנה אל הצעיר בקול מאופק: "אני מוכן להעמיד לרשותך משרד מרווח, עם צוות עובדים. משרתך היא - קידום החברה!"

פניו של הצעיר נפלו. לא לזאת ציפה. "לא, תודה", אמר. אינני מעוניין ליטול על עצמי אחריות מיוחדת. באתי הנה כדי לבקש

באמת. אך בעל החברה אינו מרפה. הוא מזכיר לנו שוב ושוב, כי
אנו ראויים לתפקיד גדול וחשוב. ככל שנקדים להבין זאת, ייטב.
(גיליון 'מאורות הדף היומי' מס' 1047)

אנחנו בניו של הקב"ה. ברוך ה' בשנים האחרונות זכיתי להגיע
להכרה נפלאה זו. תפקידנו בעולמנו הוא רם ונשגב. אך לעיתים
אנו בוחרים לעסוק בזוטות, בדברים הקטנים, לא בעיקר, במהות,

הסיפור היומי

לפתע אני שומע ממקומי ליד הדלת את קולו של רבינו קורא בתקיפות: "מה גוי עושה כאן?!"

זמן עלו וצפו במוחי שוב הדברים ששמעתי וחוויתי, וסיפרתי זאת
לאנשים, וביקשו שאנסה לברר מה היה סוף הענין.

והנה אתמול בלילה, ליל שישי, עמדתי בחצר בית הכנסת
הגדול כאן בבני ברק, ופתאום אני רואה מתקרב ועובר לידי אותו
יהודי שליווה את השניים. שאלתי אותו: מה היה סוף הענין אחרי
שנכנסתם לחדר הצדדי?

אמר לי אותו יהודי: אני מכיר את השניים, הם אב ובן, הם היו
בחוץ לארץ והגיעו לארץ. הם היו גויים, והאב עשה גיור בחו"ל
שלא כהלכה, והוא אינו יהודי, והבן עשה גיור כהלכה והוא יהודי.
האב בטוח שהגיור שלו בסדר, והגיע לרבינו בענין אחר (נראה לי
שאמר שהגיע בענין הגיור של אשתו, שיש עם כך בעיה). האב
לא הבין לשון הקודש, ולא הבין את דברי רבינו, אולם הבן הבין
לשון הקודש ונדהם לשמע הדברים. לאחר שנכנסו לחדר הצדדי,
יצאתי עימם מביתו של רבינו ואני ממשיך לעמוד עימם בקשר
כדי לטפל בעניינם.

(גיליון 'בעניני דיומא' ד' בסיון תשע"ט, סופר בקו 'דרך אמונה')

מספר הרב שמעון יוסף שטיבל, ערב שב"ק נשא: השבוע
זכיתי להכנס למעון קדשו של מרן שר התורה והיראה שליט"א.
עוד לפני שנכנסתי לביתו, כשעמדתי במבוא שבמדרגות ביתו,
היה לפניי יהודי לבוש בכובע וחליפה כרגיל, המוכר לי מעירי בני
ברק, ששוחח עם הממתנים גם הם להכנס אל הקודש, ולידו
עמדו שניים שנראים כיהודים מערי השדה, בלבוש צבעוני מסודר
עם כיפות, כדרכם של אנשים העובדים לפרנסתם.

כאשר התקרבו לחדרו של רבינו, נכנסו שלושתם והגיעו
ונעמדו לפני רבינו, והיהודי שליווה את השניים התחיל לדבר.
לפתע אני שומע ממקומי ליד הדלת את קולו של רבינו קורא
בתקיפות: "מה גוי עושה כאן?!" ובעוד הם עדיין עומדים ליד
רבינו, שוב נשמע קולו של רבינו ברמה: "מה גוי עושה כאן?!".

כשראו זאת בני הבית, קראו להם בעדינות והכניסו אותם
לחדר שממול דלת הכניסה. באותה עת הגיע תורי וזכיתי וניגשתי
לפני רבינו, ובהתרגשותי, כשראשי מונח בתשובות שרבינו השיב
לי, נשכח ממני הענין, וכשסיימתי יצאתי מיד מהבית. אמנם אחר

פרשת השבוע

נוכחתי פעם בראיה למרחוק שמלווה את מוצא פיהם של
חכמי ישראל. כאשר נכנסתי למעונו של מרן ראש הישיבה
הגראי"ל שטינמן זצ"ל, עם אברך שתכנן להקים ישיבה. הרב
שטינמן אמר: "נו! הלוואי שיהיו לך חמישה עשר בחורים!..."

מאוצרותיו הנפלאים של הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א

"...דזה כלל גדול אצל אמונתנו אמונת ישראל, דבאמונת
החכמים הכל תלויה בה ולעולם הזקנים מעמידים את ישראל...
אימתי ישראל עומדים - כשיש להם זקנים שנאמר: 'שאל אביך
ויגדך זקניך ויאמרו לך', שכל מי שנוטל עצה מן הזקנים אינו
נכשל... ואם תראה מי שמפקפק בדבריהם ואין לבו שלם עם כל
היוצא מפיהם, ואפילו שיחה קלה, יהיה בעיניך ככופר בכל התורה

"והנה פרח מטה אהרן" (במדבר י"ז, כ"ג)

דברים נשגבים במיוחד בענין אמונת חכמים, והחובה
המוחלטת לציית לדברי הזקנים שבדור, כתב איש האלקים רבי
משה חאגיז - בעל 'משנת חכמים', אשר בעל ה'נודע ביהודה'
הבסכמת ספרו כתב אודותיו: "רב תנא הוא כחד הראשונים!".
לשונו היא לשון חדה ונוקבת, ונצטט כאן את עקרי הדברים:

כולה" (משנת חכמים, מעלה כג אות שמו).

שלמה המלך אומר בשיר השירים (ח', י'): "אני חומה ושדי כמגדלות". דורשים חז"ל (פסחים פז, א): "אמר רבי יוחנן: אני חומה - זו תורה, ושדי כמגדלות - אלו תלמידי חכמים".

יש להבין, לכאורה, את מהות הקשר בין 'תלמיד חכם' ל'מגדל'. הגאון רבי יעקב ישראל ביפוס שליט"א, מחבר סדרת הספרים הנודעת 'לקח טוב', שח את ששמע בענין זה לפני עשרות שנים, מהגאון רבי חיים קרייזוירט זצ"ל, רבה של אנטוורפן, שעמד בדבריו על נקודה זו של 'אמונת חכמים', והשמיע הגדרה קולעת לבאר את השייכות בין 'תלמיד חכם' ל'מגדל'.

כה היו דבריו:

בשנים עברו, כאשר רצו להסתתר מהאויב, היו בונים מבצר גדול וגבוה, בתוכו היו מתבצרים פלוגות חיילים גדולות וכן נשק רב. כך היו הכוחות מתרכזים וחולשים על גזרה שלמה.

אך מבצר, עם כל החוזק שלו, עדין חשוף הוא למתקפת פתע. גם הוא אין בכוחו להועיל במקרה שבאה לפתע פלוגה גדולה מחיילי האויב, ומקיפים אותו מכל עבר כדי לחדור לתוכו. בשביל להתמודד עם תופעה כזאת, בונים מגדל גבוה בפאתי המבצר, ומעמידים בו צופה קבוע שמתצפת למרחוק, ובמידה ומזהה קבוצה גדולה שמתקרבת, הוא מתריע על כך ליושבי המבצר, ועד שהיא מתקרבת החיילים כבר עומדים דרוכים ומוכנים להלחם עם האויבים.

נתאר לעצמנו, שכאשר עומד הצופה למעלה ומתריע על סכנה מתקרבת, יציץ מישהו למטה בין חרכי המבצר ויצעק לצופה: "מצטער, אינני רואה דבר! אינני מבין על מה אתה מתריע!". בודאי ישיב לו הצופה: "שוטה שכמוך! הרי בדיוק בשביל מטרה זו העמידו אותי כאן למעלה על משמרת, בשביל שאוכל להתריע על סכנות שאתה מלמטה אינך מסגל לראות!".

זהו הדמיון בין תלמיד חכם למגדל. אחת המעלות שאמרו חז"ל על החכם הוא: "איזהו חכם? הרואה את הנולד!" (אבות ד', א'), כי הכישרון שנותן לחכם את היכולת להנהיג ולהדריך את הכלל ואת הפרט, זוהי הראיה למרחוק. אין הוא צריך לטפס על מגדלים כדי לחזות למרחוק. עצם הדבר שעלה והתעלה במעלותיו על פני שאר העם, ראייתו אף היא מאותה מעלה גבוהה בה הוא עומד, כאותו צופה העומד על המגדל.

כמדומני שלא חסרים מקרים להדגים נקודה זו, על אנשים שהתייצבו בפני גדולי וחכמי התורה, ושטחו בפניהם בעיה פלונית עמה התמודדו או בקשו עצה, והתשובה שקבלו הפעימה את חושיהם. קליעתם למטרה הוכיחה מאוחר יותר כמאה עדים, על ראייתם למרחוק.

כמה פעמים התריעו גדולי התורה בבעיות שהתעוררו בענייני הכלל והפרט, כאשר בשעת אמירתן, רבים עמדו משתוממים על מה הרעש הגדול הזה, ולאחר תקופה נוכחו לראות עד כמה היו הדברים נכונים ומדויקים להפליא. זאת כאמור משום שבמעמד הרם, עיניהם צופיות למרחוק, בדומה לאותו צופה העומד על מגדל.

'סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה'

הרבה פעמים אנו עומדים סמוך לתלמיד חכם, ונדמה לנו שאנו רואים את פני הדברים כמו שהוא רואה. אנו טועים לחשוב שההסתכלות שלו דומה להסתכלות שלנו. אך למעשה הוא בבחינת 'סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה', מהעמדה הגבוהה שלו הוא רואה למרחקים, וצופה בדברים שאנו, במעמדנו הדל על הקרקע, לא מסוגלים לראות ולהבחין.

רבו העובדות והאגדות המופלאות על הראיה החדה למרחוק של גדולי התורה בדורות הקודמים, שבעיניהם הטהורות הצליחו לכוון לאמת במבט אחד חטוף, לראות הכל במוחש, ופעמים אף ראו צורך להתריע על כך, ואכן למפרע התברר, שככל שאמרו לא נפל מדבריהם ארצה, נזכיר אחדים מהם:

מרן הרב מבריסק, הגרי"ז הלוי סולוביציק זצ"ל, התבטא תקופה קצרה לאחר שהוקמה כאן מדינה יהודית: "כאשר אבי [מרן רבי חיים מבריסק זצ"ל] תאר כיצד יראה המצב כשיקימו כאן יהודים מדינה, הוא תאר זאת בצורה כל כך מדויקת, כפי שמתרחש היום למול עינינו, עד שהיה נדמה למי שלא הכירו, כאלו עשה כאן סיור מודרך קודם שתאר את תאורו..."

שמעתי מהגאון החסיד רבי שמואל צבי קובלסקי זצ"ל, רב בית הכנסת דחסידי סוכטשוב בבני-ברק, שבזמנו היה רב מסוים שהגיע ארצה בקול רעש גדול, וסחף אחריו המונים. רבים מבני התורה באו לשבת במחיצתו.

באחד הימים בקש מרן ה'חזון איש' זצ"ל מרבי שמואל צבי, אם יאות להתלוות אליו, שכן ברצונו לתהות על קנקנו של אותו רב. ה'חזון-איש' עבר סמוך לבית מדרשו, הציץ לרגע קטן על פניו, משראהו הגיב בביטול: "סי גאר ניט"..." ["זה כלום... אין בו ממש..."].

ואכן לא עברו ימים רבים עד שהתגלה קלונו ברבים, הסחף אחריו ירד, וכולם עזבוהו. עד כדי כך שהיו בושים מלהכנס לבית מדרשו...

סיפר לי אחד מתלמידי המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל, כי לאחר נישואיו נקלע לחובות של כשלושת אלפים לירות. סכום לא קטן בימים ההם, וכמובן שהחובות העיקו עליו מאד.

באותם ימים הגיעה לפתחו הצעה לסחור בקרקעות, על ידי קניית קרקע בשתפות עם רבי יעקב שניידמן זצ"ל. לדברי הסוחרים המבינים בתחום, עסקה זו היתה יכולה להכניס לו רווח גדול מאוד ולמחוק את חובותיו לגמרי.

קודם ביצוע העסקה, נכנס אל רבו המשגיח רבי יחזקאל זצ"ל, לטול עצה ולשמוע את חוות דעתו אודותיה. המשגיח ביקש לדעת אם יש לו במזומן את כל הכסף שהוא מעונין להשקיע, או שמא צריך ללוות בשל כך? משהשיב לו הרב רוזנבלט, שאכן אין לו את הכסף אלא שהוא מתכנן לטול הלוואה, הביט בו המשגיח בעיניים חריפות, והרעים עליו בקולו שלוש פעמים: "וכי רוצה אתה להיות בכלל 'לווה רשע ולא ישלם'?"...

עשר בחורים... חיך הרב שטינמן והשיב: "נו! הלוואי שיהיו לך חמישה עשר בחורים!..."

בסופו של דבר, לאחר מאמצים רבים הצליח הלה לגייס לשורות הישיבה ארבעה עשר בחורים בלבד! בדיוק כפי שחזה מרן ראש הישיבה. והיה לפלא!

עובדות אלו הן מעט וזעיר מעובדות רבות לאין סוף, הממחישות בפנינו יסוד אחד: חכמת התורה והקדושה האופפת את גדולי התורה, מקנה להם את הכושר ואת היכולת לראות למרחוק בכל שטח שהוא, בענייני הכלל ובענייני הפרט, בענייני ממון ובענייני פרנסה, בענייני בריאות הגוף ובריאות הנפש.

התורה מרוממת את האדם לפסגות, וכשזוכה לרכוש את חכמת התורה ולהיות תלמיד חכם במהותו, מדרגתו הוא רואה דברים שאנו איננו מסוגלים לראות מכאן.

(מתוך סדרת הספרים הנפלאה 'אוצרותיהם אמלא')

כמובן שלאחר דבריו החריפים שלא השתמעו לשני פנים, נמנע הלה מסגירת העסקה, והרעיון התבטל לגמרי.

לאחר ימים ספורים, עברה החלטת ממשלה להציף את השוק בקרקעות, והקונים הפסידו בשל כך סכומים עצומים, עד שחלקם אף נותרו ללא קורת גג, ואילו אותו תלמיד שהשכיל לטול עצה מן הזקנים, והבין שהם בשל קדושתם ותורתם רואים למרחוק, לא נכשל.

במקרה אישי נוכחתי פעם, בראיה למרחוק שמלווה את מוצא פיהם של חכמי ישראל. כאשר נכנסתי למעונו של מרן ראש הישיבה הגראי"ל שטינמן זצ"ל, עם אברך שתכנן להקים ישיבה קטנה בעיר מודיעין-עילית.

הרב שטינמן הגיב בפליאה: "מסופקני אם אכן הישיבה תצליח כעת, היות וכבר תם זמן הרישום, וזה קצת מאוחר לשנה זו". האברך השיב שאין כוונתו לפתח השנה ישיבה ליותר מחמישה

לקראת שבת

"קוראים לי יחזקאל אברמסקי, ואני הרב של בית הכנסת הזו. לך לאבא ולאמא ותגיד להם שהרב אברמסקי אמר שהמכנסיים והחולצה שלך יפים מאוד..."

עורך גיליון 'לקראת שבת' הרב משה הרמן עם טעימות קצרות מגיליון פרשת קרח

בחשאי כף לתוך שרוולו בעת הארוחה? כיצד היה הגרי"ש אלישיב זצ"ל עוזר בביתו לקראת חג הפסח? והאם שמעתם פעם על סוגיית 'תורה תבלין'? - הסוגיה שאותה לימד החזו"א ילד שהגיע להיבחן לפניו עם ילדי כיתתו, ולאחר מכן שב ובחן אותו עליה.

וגם: מדוע היה הגרב"צ פלמן מרוקן את כל תוכן כיסו לתוך גומחה קטנה בכניסה לבית הכנסת בכל פעם שנכנס ללמוד? כמה זמן הקדיש לקריאת הידיעה ההסטורית על הנחיתה על הירח? מה הביא את השופט האמריקני לקבוע פנסיה לכל החיים לחייל שנפצע בעת שירותו הצבאי ו"לומד להיות תלמיד חכם"? כיצד ידע הילד שמשון פינקוס שאביו יחזור הביתה לקחתו לבית הכנסת ללימוד בליל שבועות? וההוראה המעניינת של הגר"י אברמסקי זצ"ל לילד הקטן: "לך לאבא ולאמא ותגיד להם שהרב אברמסקי אמר שהמכנסיים והחולצה שלך יפים מאוד..."

היה זה בשנותיה הראשונות של ישיבת 'בית מאיר' בבני-ברק, אחד התלמידים נזקק פעם לצאת מהישיבה בשעות הצהריים לסדר מספר סידורים בעיר. בדרכו עבר סמוך לאתר בניה, ולתדהמתו ראה שם את מרן ה'סטייפלער' זצ"ל עומד סמוך לאחד הקירות, ומחזיק בשארית כוחותיו באבן הקבועה בקיר... מה בדיוק קרה שם? האם מנהל העבודה חשב בטעות את הסטייפלער לאחד מפועליו? וכיצד נחלץ רבינו לבסוף מהסיטואציה המוזרה? - הסיפור במלואו מופיע בגיליונו השבוע, לקראת שבת פרשת קרח, לצד שלל סיפורים נוספים, דרשות נפלאות ורעיונות משובבי לב.

ועוד בגיליון השבוע: מה יכולה לחולל חצי שעה של שתיקה? - הגה"צ רבי שלמה וולבה מעיד על תוצאותיה של קבלה שקיבלו על עצמם קבוצת אברכים. מדוע היה הגאון רבי אלחנן וסרמן זצ"ל אוסף קופסאות גפרורים ריקות? מדוע החליק הגאון מטשעבין

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

ביום שישי אחד הלכתי לתפילת שחרית, וידעתי שאין לי פרוטה לפורטה. הבית ריק, ובארון ובמקרר אין שום רמז ששבת עומדת להיכנס. והנה נכנס אותו יהודי ומתיישב מולי...

על 'מלחמת אריות המזוודות' שמעתם? זה קורה לכם כל בוקר, ובהחלט משתלם לנצח

שהנחת תפילין של רבינו תם היא חלק מהשחרית, ואיני רוצה להפסיק ולדבר עם אנשים.

היהודי ההוא כבר ארוז את הטלית והתפילין שלו, והיה נראה כמי שעומד לצאת, ואני על עומדי עומד. המראה שלו, איך שהוא מתארגן לו ללכת, כאשר מסביב עוד עומדים יהודים בתפילה, הזכיר לי את מלחמת אריות המזוודות. זה היה כאשר המושבות באמריקה ביקשו עצמאות, והתיישבו למשא ומתן עם האנגלים, אך האנגלים, ברוב אדישותם, רצו להראות שהם אינם מעוניינים כלל במשא ומתן זה, ומצדם אמריקה היא שלהם ואין על מה לדבר. הם פשוט ארוזו את המזוודות תוך כדי האסיפה והשאירו את האמריקאים פעורי פה.

בכל פעם שאורזים את החפצים לפני הזמן, ובשעת התפילה עומדים עם רגל אחת בחוץ, אני נזכר באירוע הזה מההסטוריה של אמריקה, וחושב לעצמי כי אין זו דרך להראות כאילו איני מעוניין במשא ומתן עם הקב"ה, חלילה וחס. המשכתי להניח תפילין של רבינו תם, היהודי הנ"ל יצא מבית הכנסת, וחשבתי לי שזהו זה. הפסדתי מאתיים שקלים.

סיימתי את תפילתי בנחת, וכאשר התיק של התפילין תחת זרועי יצאתי מבית הכנסת, והנה, את מי רואות עיני? את היהודי הנ"ל.

ר' איד! קראתי מופתע, מה קרה?

"שכחתי את המגבת שלי", הוא אמר.

טוב מאד. אני צריך אותך!

"אם אתה צריך אותי, למה לא ניגשת אלי קודם?"

כי הייתי באמצע התפילה.

"ככה?" היהודי הביט בי בהערכה. "ישבתי מולך כל התפילה ולא ניגשת רק כי היית באמצע התפילה? אתן לך כפול מהרגיל!" וכך הוציא ונתן לי ארבע מאות שקלים.

הודיתי לו, וברכתי אותו ברכות מאליפות שיצליח במשפט ויצא כשידו על העליונה, ללא הפסדים. ברכותי נגעו ללבו והוא הוציא עוד 200 שקלים.

כך חזרתי הביתה, בידי שש מאות שקלים, כדי להכניס את השבת בהרחבה גדולה, ובלבי הודיה עצומה להשם, שלפניו התפללתי שחרית, בלי למהר ובלי להתפתות לכל מיני סידורי עניינים, וקיבלתי פי שלושה.

(גיליון השגחה פרטית בהעלותך-שלח תשע"ט)

שמי וועלוול מינצברג, ואני גר בירושלים. לפני חמש עשרה שנה הייתי בעל חוב עצום. ממש כרעתי תחת כובד המשא. סכום גדול ביותר היה אמור להיות מנת חלקם של הנושים שלי, ואני התמודדתי עם החוב הזה, כדברי המשורר 'אך אלף שקלים ירדפוני כל ימי חיי', רק שבאותה תקופה היו אלה אלף אלפי אלפים ורבי רבבות מצלצלים שאיימו לנגוס בשלוות נפשי.

כשהעול הכבד הזה מונח על צווארי, יעצו לי אנשים רעיונות איך לגייס את הכספים הדרושים. חילקתי את הוצאות הבית לסעיפים, וכאשר הגעתי לסעיף של הוצאות שבת הוחלט כי את הסכום הנדרש לכך אבקש מאנשים טובים. אכן, אני קצת מתבייש לספר את סיפורי ברבים, אין זה נעים להזדקק לחסדי בשר ודם, אבל כיוון שראיתי את ההתחזקות שיש מסיפורי השגחה, החלטתי שנעים לי עד מאד לעשות את רצון בוראי ולספר את נפלאותיו.

ובכן, התחלתי ללמוד מסכת חדשה ומרתקת ושמה 'הוצאות שבת'. כל שבוע והנס שלו. היתה תקופה שיהודי יקר נתן לי כל שבוע חמש מאות שקלים, והיתה גם תקופה אחרת, שבה כל פעם קיבלתי את צרכי ממקור אחר. באופן כללי, מיום חמישי התחלתי לתור אחר מעות לכבוד שבת קודש.

לאזור מגורי היה מזדמן מפעם לפעם יהודי שהיה מחלק צדקה בערב שבת, ונותן לאנשים שטר של מאתיים שקלים. גם אני הנחתי ממתת ידו, ואף ניסיתי להוציא ממנו יותר, אך הוא אמר כי אין באפשרותו לתת יותר משטר של מאתיים שקלים. "אני צריך את הכסף", הוא אמר לי, "תבעו אותי בבית משפט, ואני צריך לשלם הרבה כספים לעורכי דין". קיבלתי את ההסבר והסתפקתי במאתיים ש"ח הללו.

ביום שישי אחד הלכתי לתפילת שחרית, וידעתי שאין לי פרוטה לפורטה. הבית ריק, ובארון ובמקרר אין שום רמז ששבת עומדת להיכנס. לא חלות, לא דגים ולא יין. בסייעתא דשמיא, התחלתי בתפילת שחרית, והנה נכנס יהודי זה ומתיישב מולי. תכננתי לגשת אליו אחרי התפילה, ולקבל ממנו מאתיים שקלים. משהו להתחיל עם זה את השבת.

אחרי חזרת הש"ץ ניגשו אנשים אל היהודי הזה, והוא, כדרכו, חילק להם מאתיים שקלים לכל אחד. ראיתי זאת, אך לא ניגשתי בעצמי. מבחינתי הייתי עדיין באמצע התפילה, שכן אחרי חזרת הש"ץ אני נוהג להניח תפילין של רבינו תם. ההרגשה שלי היא

"רבי, אינכם לומדים... אינכם מתפללים... אינכם אומרים דברי תורה... אז מה יש לכם למכור?"

משפט של איש נבער מדעת שגרם קורת רוח מרובה לאדמו"ר מסקווירא זצ"ל

הלה התיצב להבהיר בשפתו מדוע כה נחוצה המצנפת לרבינו: "שמעו נא, רבי, את שאומר לכם. נוסעים אתם לאמריקה, הביטו וראו: אינכם מתפללים בפני הקהל, כי אם בצנעא; אינכם לומדים לעיני הציבור, כי אם בסתר; אינכם אומרים מאומה - אז מה יש לכם 'למכור'?... מי זה יבוא אליכם?... ה'קאלפיק' הזה יביא לכם מעט חסידים..."

באיזו קורת רוח חוזר היה רבינו על הדברים הללו, מתוך הנאה גלויה שהנה נאמרו בפניו דברים נכוחים. המשפט הזה נשמע רבות מפה קדשו: "אינכם לומדים... אינכם מתפללים... אינכם אומרים... אז מה יש לכם 'למכור'?..."

(גיליון 'שבת בשבתו' שע"י 'מחזיקי הדת' באנטוורפן בהעלותך תשע"ט מתוך 'בקדושה של מעלה' ח"א, עמ' רכב)

סיפר כ"ק אדמו"ר מראחמסטריווקא ב"פ שליט"א: שאלו פעם את רבינו (חותנו הרה"ק רבי יעקב יוסף מסקווירא זי"ע) מדוע לא ידבר התעוררות בפני הקהל קודם ראש השנה, ויען בשברון לב: "איככה ניתן לדבר לאחרים, אם טרם עשה המדבר עם עצמו..." (אז מ'איז נישט פארטיג מיט זיך...).

כך כאשר ביקש הימנו מנהל הכולל לדבר בפני האברכים מילי מעלייתא אודות התמדת התורה - פשט רבינו הק' ידיו ואמר: "איככה אוכל לדבר בפניהם, אם בעצמי אני לומד..." יצאו הדיבורים הללו מפה קדוש שלא פסק מגירסיה ימים ולילות... עד מה חביבים היו לפניו - עד שאהב לחזור ולספרם - דבורים נעדרי דעת שהטיח פעם בפניו איש המוני, מגושם ודל בינה, שביקש למכור לו בדרך נסיעתו להשתקע בארה"ב מצנפת 'קאלפיק' הדורה, ורבינו מסיבותיו לא אבה לרכשה.

השו"ת היומי

אופניים חדשים מונחים בחצר הבנין זמן רב ואיש אינו יודע של מי הם - האם מותר לקחתם?

גמ' ב"מ כ"א: שבדבר גדול הבעלים מרגישים כשהוא נאבד ומתייאשים), ואפילו שהאופנים הגיעו לשם לפני יאוש, אי"ז נקרא יאוש ברשותו, כי זו חצר שאינה משתמרת.

(הגרי"א הלוי דינר שליט"א, גיליון 'מים חיים' קורח תשע"ח)

שאלה: כבר שלושה חודשים שאופניים חדשים עומדים בחצר הבנין שלנו, ואף אחד אינו יודע של מי הם. מה עלינו לעשות? **תשובה:** יכול לקחת את האופנים לביתו, ויתלה שם פתק, ואם אף אחד לא יבוא יכול לקחת לעצמו, משום שלאחר שלושה חודשים בוודאי הבעלים הרגיש בהעדרם והוא מתייאש (עי')

קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל
שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il

התרת 'מבוי' בשתי 'קורות' העומדות במרחק זו מזו וגבוהות זו מזו

ניתן להחשיבן כעומדות בשווה, גם ביחס לדינים אחרים; ובפרט
בנדוננו - כיון שבפועל אינן ראויות להניח עליהן אריחים.
ומטעם זה, אף כשעומדות בשווה, אינן כשרות אלא כשהמרחק
ביניהן פחות מטפח; כי רוחב האריח טפח ומחצה, וצריך שמקצת
ממנו יסמך על קורה זו, ומקצת על קורה זו. ויש להחמיר.
(ויש שכתב שאף בגבוהות זו מזו, אם האריח יכול לעמוד
בשיפוע, כגון שקו האלכסון שבין שתי הקורות הוא טפח או
פחות, הרי הן נחשבות כמחוברות אף לדעה זו. ויש הפוסלים בכל
אופן שהקורות אינן נוגעות זו בזו).

[שו"ע ססג, כב-כג, משנ"ב סט, ע, עב, עג, עה רעז, שעה"צ נב; וראה משנ"ב צד, שעה"צ
ג, וביה"ל ד"ה שצריך; ביאורים ומוספים דרשו, 65, וראה עוד שם]

'קורה' המתירה 'מבוי', עליה להיות ברוחב של טפח לפחות,
ועליה להיות חזקה במידה שתוכל לשאת אריחי אבן לכל אורכה.
ושתי קורות שאין בכל אחת מהן רוחב טפח, ובשתיהן יחד
יש רוחב טפח: יש אומרים שאם רחוקות זו מזו פחות משלושה
טפחים, והאחת גבוהה מחברתה פחות משלושה טפחים - כשרות
מדין לבד, ונחשבות כאילו עומדות בשווה ומחוברות זו לזו.
ובתנאי, שהעליונה אינה מונחת מעל לגובה עשרים אמה,
והתחתונה אינה מונחת מתחת לגובה עשרה טפחים; כיון
שמיקומים אלו פוסלים את קורת המבוי, ולא ניתן להחשיבן
כחלק מהקורה המתירה את המבוי.
אולם, יש אומרים ששתי 'קורות' הגבוהות אחת מחברתה, לא

* דף היומי בבלי

* דף היומי בהלכה

* ווארט או סיפור לפרשת השבוע

* שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

מה מתיר 'עירוב חצרות'?

משעת כניסת השבת; אבל כלים ששבתו בחצר, או במבוי, כלומר, שהיו בהם משעת כניסת השבת - מותר לטלטלם מחצר לחצר, ומהחצרות למבוי, (כאשר הוא 'מתוקן' כדין, ב'לחי', ב'קורה', או ב'צורת הפתח'), ולהיפך, אף ללא עירוב ושיתוף; וכל שכן שמותר לטלטל חפצים בתוך החצר והמבוי עצמם.

[שו"ע שפח, א, ומשנ"ב ב]

כפי שלמדנו, חכמינו ז"ל אסור לטלטל חפצים מבית מגורים פרטי לרשות משותפת, כגון לחצר משותפת, ול'מבוי', שהוא רחוב 'רשות היחיד' המשותף למספר חצרות; וכן אסור לטלטל מהחצר המשותפת ומהמבוי, אל הבתים. והוסיפו חכמים ותיקנו, שעל ידי 'עירוב חצרות' ו'שיתוף מבואות', מותר הטלטול. ואיסור זה, הוא רק בכלים ש'שבתו' בבית, כלומר, שהיו בבית

האם יש מקרה שבו אסור לטלטל ב'מבוי' לטווח של יותר מארבע אמות?

במבוי לטווח של יותר מארבע אמות. ואף לדעה זו, אין האיסור אלא במבוי ה'מתוקן' ב'לחי', או ב'קורה', שהם 'תיקונים' המועילים רק במבוי ולא בחצר, אבל אם המבוי מתוקן ב'צורת הפתח', דינו כחצר - שמותר לטלטל לתוכה כלים ששבתו בחצר. ואין הלכה כדעה זו, אלא בכל אופן מותר לטלטל במבוי.

[שו"ע שפח, א, משנ"ב ג-ד, ושעה"צ ג]

בהמשך לאמור: לדעת רוב הראשונים, במקרה שבו עשו בחצרות שבמבוי 'עירוב חצרות', ואילו 'שיתוף מבואות' לא עשו - מותר לטלטל חפצים ש'שבתו' בחצר, מהחצר למבוי; ולמרות שבאופן זה מצויים בחצרות חפצים ששבתו בבית, אשר אסור להוציאם למבוי, אין חוששים שמא יוציאו גם חפצים אלו למבוי. ויש מהראשונים שסוברים, שבאופן זה אסור לטלטל חפצים

חצר אחורית הפתוחה לחורשה - מדוע פתח זה 'חשוב' יותר מהפתח של החצר הקדמית?

בתדירות, כולל בשבתות, בפתח הפתוח למבוי, אין צורך לשכור ממנו את רשותו, כיון שאנו מחשיבים את הפתח האחורי כפתח העיקרי, והרי זה כאילו אינו מתגורר במבוי; וטעם הדבר, משום שפתח זה פתוח למקום מאוּרָר יותר, ואנו מניחים שהגוי חפץ בו יותר מאשר בפתח הפתוח למבוי. ונחלקו אחרונים אם כך הדין גם בגוי הדר בחצר, ויש לביטו פתח אחורי לחורשה וכיוצא בה.

[שו"ע שפט, א, משנ"ב א-ג, וביה"ל ד"ה או; וראה שם ד"ה והוא]

כפי שלמדנו, חצר שדרים בה יהודים וגוי, גזרו חכמינו ז"ל שלא יחול בה 'עירוב החצרות' אלא אם דיירי החצר היהודים ישכרו מהגוי את רשותו. וכך גם במבוי, אין 'שיתוף המבואות' חל אלא אם ישכרו מהגוי את רשותו.

וגוי שיש לו בית וחצר הפתוחים למבוי, ויש בחצר האחורית של הבית פתח לכיוון חורשה, וכיוצא בה, אשר גם דרכה ניתן להגיע אל רשות הרבים והשווקים - אזי אף אם הוא משתמש

* 'מבוי' שיש פתחים בין כל חצרותיו, ועשו כולן 'עירוב חצרות' יחד - העירוב מתיר את הטלטול גם אל המבוי וממנו, ואין צורך ב'שיתוף מבואות' כדי להתיר את הטלטול מהבתים אל המבוי, ולהיפך.
* לדעת השולחן ערוך (העיקרית), מבוי שעשו בו שיתוף מבואות במאכל שאינו פת, או במשקה, תיקנו חכמים לעשות עירוב חצרות בחצרותיו; ואם השיתוף נעשה בפת, לא תיקנו כן. ולדעת הרמ"א, כל שיתוף מבואות מתיר את הטלטול בחצרות. וכן מנהג בני אשכנז. ואם הניח פת ואמר במפורש שמניחה בין לשם עירוב ובין לשם שיתוף - לכל הדעות מועיל הדבר.

חוויה רוחנית יומית מדי יום אצלך במייל

'ניוזלטר' מלא וגדוש בתוכן תורני - הלכתי, אקטואלי ומרתק.
עם סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...
בהגשה מקצועית עם טעם של עוד... להצטרפות שלח מייל ל-

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

הלוח היומי

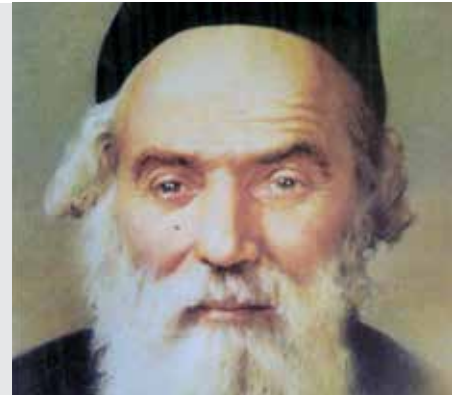
כ"ג בסיון | רבי יעקב ב"ר יצחק פולק זצ"ל, אב"ד פראג, לובלין וקראקא, מייסד שיטת החילוקים

היום הוא תענית צדיקים, על שבימי ירבעם בן נבט, בטלו ביום זה הביכורים מלעלות לירושלים (תענית כ"ח ואו"ח תק"פ ב'), והביא במקור חיים שלא להשלים התענית, כיון שביום זה גם נעשה הנס בתקופת אחשוורוש, ונכתבו האגרות השניות ע"י מרדכי ואסתר ונחתמו בטבעת המלך, ונשלחו ל-127 מדינות, אשר נתן המלך ליהודים... להקהל ולעמוד על נפשם ולהשמיד את כל הצרים אותם...

יארצייט:

רס"ה: רבי אברהם ב"ר יהודה (מהר"י) מינץ זצ"ל, מפאדובה.
רפ"ה: רבי יעקב ב"ר יצחק פולק זצ"ל, אב"ד פראג, לובלין וקראקא, מייסד שיטת החילוקים.
תק"ח: רבי חיים משה ב"ר שלמה אמארייליו זצ"ל, ר"י בסלונקי, בעל דבר משה והלכה למשה.
תרכ"ו: רבי יהודה ב"ר ישראל אסאד זצ"ל, אב"ד סרדעהלי בעל חידושי ודברי מהרי"א, ושו"ת יהודה יעלה.
תר"ם: רבי יהושע ב"ר אהרן הלר זצ"ל, תלמיד רבי ישראל מסלנט זצ"ל, בעל חוסן יהושע, מעוז הדת, דברי יהושע ובית תפילה ועוד.
תר"ץ: רבי דב צבי ב"ר עזריאל זליג קרלנשטיין זצ"ל, אב"ד מאלקין וראב"ד י-ם, בעל תפארת צבי.
תשס"ג: רבי ישראל אריה ב"ר שמואל נטע זלמנוביץ זצ"ל, אב"ד עכו, בעל חיי נפש.

באילו אופנים מותר לספר על עברו של בעל תשובה?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

שבזמננו שעל פי רוב כשמספרים על בעל תשובה הכוונה לשבח או איך עמד בנסיונות ועזב אורח חייו, הדבר תלוי לפי כוונת המספר האם מתכוין לשבח, ולפי מי שמדבר עליו האם אכן משתבח בכך. וכן מי שהוא בעל תשובה ואינו מתבייש בכך, ואף מפרסם זאת ומאושר שהגיע לדרגה זו, דעת הגר"נ קרליץ שמותר לומר עליו שהוא בעל תשובה ואף להזכיר מעשיו הראשונים, וכן כתב בשו"ת שבט הקהתי וכ"כ הגר"י טשזנר, ובלבד שמספר זאת כדי להרבות בשבח.

ובשו"ת לחפץ בחיים כתב שאם אינו מפרסם על עצמו שהוא בעל תשובה, אף שאינו מקפיד ואינו מתבייש בזה, כיון שהדבר עלול לגרום לו נזק [שלא יקבלו את ילדיו למוסדות לימוד וכדו'] מסתבר שאסור, ונשאר שם בצ"ע.

ב'ביאורים ומוספים' על הסעיפים הנלמדים בימים אלו, מובאים כמה וכמה נידונים מעניינים ומצויים לעניין סיפור מעשיו הקודמים של בעל תשובה:

בשו"ת שבט הקהתי כתב שאף שכוונתו להרבות בשבח שהתגבר על יצרו ושב בתשובה, אסור, כיון שלמעשה מתמעט כבודו בעיני השומעים, וגם עלול להינזק מכך וכו', וכן כתב הגר"י טשזנר. אמנם הגר"מ סלומון כתב שבעלי תשובה בימינו שהיו תינוקות שנשבו, הרי הם במעלת המתנדבים והוא תואר של שבח, אשר מי יודע אם היה נולד במצבם היה מוצא את הכוחות והרצון להתנדב לה' כמותם.

ואם מזכיר מעשיו הראשונים בלשון שבח שאין בהם גנאי, וכגון שמספר כמה מעמד וגדולה היו לו ועזב הכל כדי להתקרב להקב"ה, יש שכתבו שמותר, וכן מובא בשם הגר"ש וולבה,

כשהאדם בוטח בחסד, שם ידבק נשמתו והחסד יסובבנו, וכשהוא להיפך, שמתירא תמיד ממידת הדין, אז הוא מדבק עצמו בדין, וח"ו יהיה לו רעה, שבכל מקום שאדם חושב, שם הוא מתדבק. וזה כלל גדול, שתמיד יטמין עצמו בהשי"ת. (כללים נוראים מהמגיד ממעזריטש כג.)

נשתדל לחשוב בחסדיו וטובותיו של ה' איתנו, ונבטח שחסדיו יתמידו עימנו, ונזכה לעוד שפע של חסדי השי"ת